

96. Torstaina 19 päivänä kesäkuuta 1997

kello 0.05

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Kolmas käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta 3265

Hallituksen esitys 85/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 16/1997 vp

2) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä 3271

Hallituksen esitys 90/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

3) Hallituksen esitys laiksi eräiden Suomalais-Yhdistyneiden Kansakuntien jäseninä kuuluvien velvoitusten täyttämisen, annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 262/1996 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

4) Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 260/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1997 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Alaranta, Apukka, Backman, Brax, Huttu-Juntunen, Häkämies, Karjula, Kiviniemi, Krohn, Lehtosaari, Lipponen, Nyby, Siimes, Veteläinen ja Virtanen.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Häkämies.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden vuoksi ed. Veteläinen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Alaranta, Backman, Karjula, Krohn, Lehtosaari, Lipponen, Nyby ja Virtanen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta

„ Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 85/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 16/1997 vp

„ Puhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty, hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. K a n k a a n n i e m i : Arvoisa puhemies! Tämä eduskunta on tänä päivänä lähdössä kolmannelle kesälomalleen. Samalla tavalla tekee hallituskin eli lähtee kohti kesälomataukoa. Ei-

vät ministerit tietysti kerralla voi lomalle lähteä, sen hyvin kokemuksesta tiedän, mutta kuitenkin lomakausi on alkamassa tältäkin osin.

Työllisyyden ja yhteisvastuun hallitus on runsaan kahden vuoden aikana tehnyt hallitusohjelmaansa sisältyvät sosiaaliturvan leikkaukset kaikilta osin. Sen sijaan työllisyyden parantamisessa hallitus ei ole päässyt lähellekään tavoitettaan.

Käsittelyssä on nyt kaksi työllisyyden parantamiseen tähtäävää lakiesitystä, jotka sisältävät joitakin konsteja, joilla pyritään työllisyyttä parantamaan. Kotityön tärkeys on tunnustettava, se on arvokasta työtä kaiken muun työn ohella. Sitä ei kuitenkaan näillä lakiesityksillä, määräaikaisilla laeilla, saada korjattua sillä tavalla kuin tavoite olisi ja mihin pitäisi päästä. Nämä kaksi mallia, verotuki ja yritystuki, ovat rinnakkaiset mallit, joita eri osissa maata kokeillaan määräaikaisesti.

Kokeilujen kautta eteneminen on sinänsä hyvä ja sopiva malli, mutta jo tässä vaiheessa on nähtävissä, että nämä mallit tarjoavat etuja pääasiassa kaikkein hyvätuloisimmille tässä yhteiskunnassa. Voidaan ihan perustellusti sanoa, että vuorineuvosten kotitöitä tuetaan valtion varoin hallituksen toimesta, ja tämä sopii hyvin istuvan vasemmistovetoisen hallituksen poliittiseen linjaan. Vähävaraiset on pantu maksamaan ja veroetuudet ja tuki annetaan niille, joilla on kyllä muutoinkin varaa työllistää, jos vain on halua. Halua ei ole riittävästi ollut.

Arvoisa puhemies! Nämä esitykset sopivat toki hallituksen linjaan hyvin, mutta sitä perusongelmaa, joka tässä yhteiskunnassa on työn tekemisen ja työn teettämisen osalta, näillä hallituksen esityksillä ei paranneta eikä poisteta. Kotityö ja remontit ovat tärkeitä ja arvokasta työtä, mutta niiden kautta ei luoda sittenkään pysyviä, terveitä, tuottavia työpaikkoja edes valtion tuella ja byrokratiaa kasvattamalla.

Se malli, johon pitää päästä, josta on paljon selvityksiä tehty ja joka on se malli, jolla voidaan todella tämän maan työllisyystilannetta parantaa, on se, että työn tekeminen tehdään kannattavaksi myös aloilla, joilla palkkataso on alhainen. Tämä tapahtuu vain siten, että alemmissa palkkaluokissa, alemmilla palkkatasoilla verotusta kevennetään selkeästi, jätetään suurituloisten verokevennykset toteuttamatta ja kevennetään pienituloisten verotusta niin, että pienituloisimmat saavat käteensä nykyistä selvästi enemmän tekemänsä työn tulosta. (Hälinää)

P u h e m i e s (koputtaa): Pyydän arvoisia edustajia rauhoittumaan ja kuuntelemaan puheenvuoroa — joka tapauksessa rauhoittumaan!

P u h u j a : Arvoisa puhemies! On erittäin tärkeää, että tätä myös kuunnellaan ja eduskunta osoittaa todella kiinnostusta työllisyysasiaa kohtaan lähtiessään lomalle. Työttömillä on jatkuva loma ja he katsovat tänne hyvin vakavina tänä päivänä.

Arvoisa puhemies! Työn tekemisen saattamisen edullisemmaksi kuin työttömänä olo on tärkeää. Työttömyysturva on niin alhainen, että sitä ei voida leikata, vaan käteenjäävää palkan osaa on kasvatettava. Se tapahtuu vain pysyvällä järjestelmällä niin, että verotusta kevennetään pieni- ja keskituloisten osalta. Toisaalta työnantajien mahdollisuutta työllistää pitää lisätä. Se tapahtuu niin, että näillä aloilla sosiaaliturva- ja muita työnantajamaksuja määrätietoisesti alennetaan ja siirretään pääomavaltaiselle puolelle. Tälle tielle on vähin erin ja varsin nopeastikin siirryttävä.

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että hyväksyessään nämä lakiesitykset eduskunta lausuisi perusteluissa seuraavaa:

”Eduskunta toteaa, että perusongelma kotitalous- ja monien muidenkin töiden osalta on työn tekemiseen ja työn teettämiseen kohdistuva kohtuuton vero- ja maksurasitus. Työstä käteen tuleva osuus on liian vähäinen ja työn teettämisen kokonaiskustannus on liian korkea, mistä seuraa muun muassa harmaan talouden kasvu. Näitä ongelmia ei tilapäisillä konsteilla voida korjata.

Hyväksyessään lakiehdotuksen eduskunta edellyttääkin, että hallitus ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin kotitalous- ja muun työn tekemiseen ja teettämiseen liittyvän vero- ja maksurasituksen alentamiseksi pysyvästi niin, että erityisesti matalapalkka-aloilla rehellinen työllistyminen tulee houkuttelevaksi ja kannattavaksi.”

Jos ja kun eduskunta tämän lausuman hyväksyy ja hallitus sen panee täytäntöön, on myös työttömillä toivoa seuraavana talvikautena työpaikasta ja ansaitusta kesälomasta.

E d. R ä s ä n e n : Arvoisa puhemies! Aiemmissä käsittelyissä käyttämissäni puheenvuoroissa käsitteelin niitä puutteita, joita näihin esityksiin on jäänyt, joten nyt en aio niitä tässä yhteydessä toistaa.

Haluan kommentoida Suomeen palanneen valtiovarainministeri Niinistön lausuntoja asiasta. Hämmästelen sitä, että valtiovarainministeri

toruu eduskuntaa siitä, että hänen poissa ollessaan on parannettu alun perin varsin kutistettua kokeilua. Pikemminkin olisi odottanut, että hän olisi kehunut eduskunnan ja valiokunnan hyvää työtä siitä, että näinkin suuri yksimielisyys saavutettiin esitystä korjailtaessa. Korjattu esitys on todellakin monella tapaa parempi kuin hallituksen alkuperäinen esitys. Se kohtelee tasapuolisemmin eri alueiden kotitalouksia, se tuo enemmän työpaikkoja kuin vain kahteen paikkakuntaan sijoitettu kokeilu ja mikä valtiovarainhoidon kannalta kaikkein tärkeintä, se tuo enemmän harmaata taloutta päivänvaloon ja kartuttaa valtion verotuloja.

Ministeri Niinistö on varmaankin perehtynyt niihin viime aikojen tutkimuksiin ja selvityksiin, joissa todetaan, että kotitalouksien työllistämistuki oikein mitoitettuna tuo työpaikkoja ilman lopullista rasieta julkiselle taloudelle. Valtiontalouden kannalta onkin erinomainen asia, että valiokunta laajensi kokeilun edes koko Suomen alueelle huolimatta niistä puutteista, joita tähän jää.

Samassa yhteydessä kannatan ed. Kankaanien tekemää lausumaehdotusta.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että perusteluissa lausuttaisiin seuraavasti:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkasti kotitalousvähennyksen vaikutuksia kotitalouksien työllistämishalukkuuteen ja työllisyyden kehitykseen pitäen tavoitteena, että kotitalousvähennyksen se osa, jota ei ole vähennetty valtiolle tulevasta tuloverosta, saadaan vähentää kunnallisverosta.”

Lyhyesti perustelen tämän perustelulausuman. Totean kuitenkin valittaen ensin sen, että kun meillä olisi nyt käytettävissä yksi konkreettinen keino edistää työllisyyttä, yksi harvoista konkreettisista keinoista, sitä nyt ei käytetä, vaan työllistämismalli jää näpertelyksi, ja tavallaan talouden nousun aika hukataan nyt tässä kokeilussa. Ei voida hyödyntää ehkä 20 000—30 000 tai, niin kuin professori Matti Virén ja ekonomisti Tsupari ovat sanoneet, 50 000 työpaikkaa, mitä olisi mahdollista saada kotitalouksien työllistämismahdollisuudet hyödyntämällä.

Tämä jää tasoltaan liian pieneksi, ja mikä tässä myöskin on valitettavaa, tämä edistää todellista pätkätyötä. Hyvin pieninä palasina on leipä maailmalla, kun taso on vain 5 000 markkaa ja joudutaan hakemaan toimeksiantoja erittäin monelta taholta. Myöskin työntekijän työsuhde-

turvan kannalta tämä on hyvin ongelmallinen malli. Keskustan esittämä ratkaisu olisi mahdollistanut pitempiaikaisen työllistämisen ja olisi ollut paljon tehokkaampi ja oikeudenmukaisempi.

Arvoisa puhemies! Mikä tässä jää erityisen ongelmalliseksi, on se, että tämä malli eriarvoistaa. Ensimmäistä kertaa Suomessa tuloverotus erilaistetaan ihmisten asuinpaikan mukaan. Nyt Kauniaisissa, kun tätä vähennystä käyttää hyödyksi, pääsee 5 000 markkaa pienemmällä veroilla kuin esimerkiksi Kiihtelysvaarassa tai Turussa. Pidän tätä veropoliittisesti erittäin onnettomana linjauksena. Sen takia veromalli olisi pitänyt ulottaa koko maahan.

Toinen eriarvoistava piirre on se, että tämä jättää 770 000 verovelvollista ulkopuolelle, siis koko sen joukon, joka maksaa kunnalle veroa, mutta ei maksa veroa valtiolle. Miksi siis pienituloisimmat veronmaksajat pitäisi jättää pois? Siihen ei ole mitään erityistä perustetta. Tämä on ollut poliittinen valinta, väärä poliittinen valinta. Näin ollen pitäisi, niin kuin ponnassa esitän, tavoitteeksi asettaa se, että mahdollisimman nopeasti laki voitaisiin niin muuttaa, että myöskin pienempituloiset verovelvolliset voisivat tätä hyödyntää. Esimerkiksi sellainen perhe, jossa on työttömyyttä, tai ehkä joku eläkeläispariskunta voisi ottaa myöskin kotityön käyttöön ja sillä tavalla helpottaa perheiden arkea.

Totean vielä, että tällä voitaisiin totta kai myöskin harmaata taloutta merkittävästi hillitä. Näin ollen pitäisi nopeasti lakia muuttaa niin, että myöskin kunnallisverotuksessa toissijaisesti tämä saataisiin vähentää sen jälkeen, jos valtionverotuksessa ei ole verotettavaa tuloa. Tämä totta kai voitaisiin huomioida sitten kuntien ja valtion välisessä tulonjaossa siten, että kunnille tämä ei olisi uusi rasite. Toivonkin, että eduskunta nyt lausuu selkeän toiveen siitä, että edes tässä suhteessa pienituloisia ihmisiä mentäisiin verotuksessa vastaan.

Ministeri Alho: Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti kansalaisten yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset, joiden ongelmallisuus toki kummankin lain osalta on ollut myöskin hallituksen tiedossa, ratkesi sillä tavoin, että toisessa osassa maata kokeillaan toista ja toisessa toista. Niinpä hallituksen puolesta on ollut perusteltua muuttaa näitä kahta esitystä niin, että perustuslakivaliokunnan näkemys on voitu ottaa huomioon.

Sitä vastoin voisin kyllä ed. Ala-Nissilälle kertoa siitä, että kun keskusta aikaisemmassa kes-

kustelussa liittyen Raha- ja talousliittoon on kovasti seurannut sitä, mitä Ruotsissa tapahtuu, niin Ruotsissa onkin sellainen käyttäytyminen lisääntynyt, jossa työnantajat, muun muassa eräs varsin iso työnantaja, Trygg-Hansa, on alkanut työsuhde-etuna hankkia työntekijöilleen kotipalveluita osana työsuhdetta nimenomaan kotipalveluita tarjoavilta yrityksiltä. Maailmalla ja naapurissa näyttää kehitys menevän kyllä vähän toiseen suuntaan, kuin täällä keskustan puheenvuoroissa on esitetty.

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Kotitaloudet joutuvat tämän kohta hyväksyttävän lain mukaisesti verotuksellisesti eriarvoiseen asemaan. Asuinpaikka ratkaisee, ketkä saavat verotuen kotitaloustyöntekijän palkkauskustannuksiin.

Edellä olevasta johtuen ehdotan, että perusteluissa eduskunta lausuisi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkasti lain alueellisesta soveltamisesta saatavia kokemuksia pitäen tavoitteena, että kotitaloustyön verotuki ulotetaan koko maahan mahdollisimman nopeasti.”

Näin kansalaiset saatettaisiin tuloverossa tasa-arvoiseen asemaan asuinpaikastaan riippumatta.

Ed. Pekkarinen : Arvoisa puhemies! Mitä ministeri Alhon puheenvuoroon tulee, niin jos nyt Suomen on syytä seurata Ruotsia jossakin asiassa ja ne vaihtoehdot ovat joko Emu-ratkaisu tai sitten kotityön verotusratkaisu, niin kyllä kysymys on kuitenkin suuruusluokaltaan niin erilaisista asioista, (Min. Alho: Ihanko totta? — Min. Jaakonsaari: Tärkeä havainto!) että mieluummin kuitenkin siinä Emu-asiassa olisi syytä seurata Ruotsin mallia. (Ed. Zyskowitz: Kepu voisi noudattaa Ruotsin kepun mallia!) (Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle)

P u h u j a (korokkeelta): Arvoisa puhemies! Tässä on itse kullakin kohta kiire hoivaan. En pitkään teiltä aikaa vie, mutta ed. Zyskowitzin aktiivisuus puheenvuoroni aikaan sai minut tänne hetkeksi kuitenkin vielä.

Tavoitteeni ja tarkoitukseni oli muistuttaa vain tämän ratkaisun osalta siitä tosiasista, että useimpien perheiden kohdalla kotityön tarve on hoito- ja hoivatyötä tai sellaista remonttityötä, joka teetetään yleensä yksityisellä hoitajalla tai remonttityöstä puheenollen muilla työntekijöillä. Tämä työntekijä voi olla ystävä, sukulainen, naapuri tai joku muu vastaava yksityinen kansa-

lainen. Remonttityöstäkin puheenollen valtaosa kansalaisista teettää nämä työt tällaisilla yksityisillä kansalaisilla, työntekijöillä. Näin on tilanne tällä hetkellä.

Puolessa Suomessa nyt kokeillaan suoraa tukea, mutta missään näistä tapauksista silloin, kun yksityinen kansalainen toimii tällaisen hoito- tai hoivatyön tekijänä tai remonttityön tekijänä tätä tukea näihin tarpeisiin ei tule. Aika erikoinen ratkaisu! Vain siinä tapauksessa, että yritysrekisteriin kirjattu yritys tämän työn tekee, vain siihen tämä tuki tulee.

Arvoisa puhemies! En tiedä, kuinka moni edustaja tämän oli itselleen tarkkaan selvittänyt. Katseista päätellen kaikki, mutta luulen, että tosiasiasa kuitenkin ei. Selvä epäoikeudenmukaisuus ja epätarkoituksenmukaisuus: Suurimpaan tarpeeseen, siihen tapaan, jolla nämä työt teetetään, ei suoraa tukea tule lainkaan. Tämä suoran tuen osalta.

Mitä verotukeen tulee, ed. Ala-Nissilä täällä jo kertoi, lyhyesti kuittaaan vain hänen kertomansa, yli 700 000 verovelvollista todella jää tällä hetkellä tämän tukimahdollisuuden ulkopuolelle, useimmiten pienituloiset ja nimenomaan pienituloiset kansalaiset. Tähän vastaus on, että joo, tällaiset kansalaiset saavat suoraa tukea sosiaalivirastosta tai muilta vastaavilta tahoilta, mutta ei näin tarvitse olla. Ratkaisu olisi voinut olla, aivan niin kuin täällä esitettiin, että vähennysoikeus tai verotuki olisi kohdennettu myös kunnallisveroon.

Jos tuki olisi kohdistettu kunnallisveroon, se ei olisi saanut eikä sen olisi tarvinnut merkitä sitä, että kuntia olisi rokotettu. Kunta ja valtio clearaa tällä hetkelläkin monia erilaisia talouskansakäymisiään ja myös tässä kohdassa olisi voitu menetellä samalla tavalla.

Arvoisa puhemies! Näillä muutamilla ajatuksilla, jotka oli tarkoitus alunperin paikalta sanoa, voi kernaasti tukea näitä ponsiesityksiä, joita tässä on esitetty.

Ed. S a s i : Arvoisa puhemies! Ed. Pekkariselle on syytä muistuttaa siitä, että pienituloiset usein saavat näitä kotipalveluita myös tuettuina palveluina ja maksut ovat suhteellisen alhaisia, koska usein maksut ovat sidottuja myös kotitalouden tuloihin.

Pidän tätä erittäin merkittävänä askeleena, kun eduskunta säätää nämä lait erityisesti siitä syystä, että nyt kotityöstä tulee yhteiskunnallisesti ja sosiaalisesti hyväksyttävä. Hyväksytään se, että voi tehdä työtä toisen kotona.

Tietysti tässä yhteydessä myös tärkeätä on se, että vihdoin kokeillaan sitä, että jos työnteon verottamista pienillä tulotasoilla alennetaan, johtaako se työllisyyden paranemiseen. Tietysti henkilökohtaisesti minulle on miellyttävää se, että verovähennysmalli vihdoin palaa. On toisaalta hyvä, että me kokeilemme kahta eri mallia, verovähennysmallia ja yritystukimallia, ja katsoimme, kumpaako enemmän käytetään, kummastako tulee suosituampi ja kumpiko paremmin luo työpaikkoja, ja kokeilun perusteella sitten ratkaisut tehdään.

Toivon kuitenkin, että hyvin kattavasti järjestetään tiedotusta näistä malleista ja siitä, millä tavalla ne toimivat, jotta ne myös tulisivat suosituiksi kansalaisten keskuudessa.

Mitä tulee sitten tähän keskusteluun kustannuksista, niin haluan korostaa sitä, että valtiovarainministeriön asiantuntijat totesivat, että kustannukset eivät lisääny sen johdosta, kun mallia laajennettiin. Meillä on kokeilu kyseessä. Mielestäni on tärkeätä, että jatkuvasti kokeilua seurataan ja arvioidaan se, syntykö lisäkustannuksia vai ei. Pelkään ehkä enemmänkin sitä, että kokeilun käyttö ei tule olemaan kovin kattavaa, ja jos näin on, niin mielestäni ensi vuoden aikana olisi tarkoituksenmukaista arvioida sitä, pitäisikö tätä mallia jo vuonna 99 jollakin tavalla pyrkiä kehittämään ja katsomaan, että millä tavalla siitä voitaisiin tehdä kenties suosituampi.

Mitä tulee keskustan ja kristillisten esittämiin ponsiin, mielestäni nämä tehtävät kuuluvat automaattisesti selvitykseen, jonka hallitus joutuu tekemään, ja siitä syystä ne ovat tarpeettomia.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Eivät nämä ponsiesitykset ole tarpeettomia, kun ne eivät menneet läpi täällä eduskunnassa varsin monipuolisessa käsittelyssä.

Kyllä hallitus on tuhrinut kovin pahasti tilaisuuden käyttäen hyvää työllistämismallia työttömyystilanteessa. Se on seurausta toisen mallin kamppailusta ja periaatteellisista erimielisyyksistä hallituksen sisällä suurten puolueiden kesken. Kyllähän tämä on johtamassa siihen, että tukimallit on pingotettu sellaisiksi, että ei niistä tuloksia ole tulossakaan toisin kuin ed. Sasi toivoo, että muutoksia tähän saataisiin. Nämä mallit ja paremmatkin mallit olivat jo valmistelussa esillä, mutta hallitus ei vain niitä tänne tuonut.

Siinä tarkoituksessa minä kannatan sekä ed. Komin tekemää perustelulausumaehdotusta että ed. Ala-Nissilän esittämää perustelulausumaeh-

dotusta, että välittömästi hallitus ryhtyy näitä epäkohtia korjaamaan.

Ed. K u i s m a : Arvoisa puhemies! Valitettavasti hallituksen esitys kotitalouksien verovähennysoikeudesta on ollut pelkkää näpertelyä, valitettavasti sen takia, että on pelättävissä, että näiden esitysten toteuttaminen ei vaikuta millään myönteisellä tavalla työllisyyteen. Tuntuu joskus siltä, että hallitus haluaisi osoittaaakin, ettei tämän tyyppisellä verotuksen muuttamisella voida saavuttaa mitään tulosta, niin monimutkainen, sekava ja järjen vastainen koko tämä hanke on ollut.

Erityisesti uusien yritystukien perustaminen tuntuu pöyristyttävältä, kun ajattelee sitä keskustelua, jossa varsin yksimielisesti yhteiskunnassa pari vuotta sitten nähtiin, että pitäisi kaikista yritystuista päästä eroon. Selkeä verovähennysmalli kotitalouksille loisi paljon työpaikkoja, ja toivoisi, että siitä huolimatta, että tämä epäonnistunut esitys nyt on täällä menossa läpi, tähän varsinaiseen kotitalouksien verohelpotusasiaan voitaisiin hyvin nopeasti palata.

Laajemminkin työn verotuksen osalta tarvittaisiin voimakasta veroremonttia, jolla työn verotusta helpotettaisiin, parannettaisiin työllisyyttä ja tehtäisiin harmaa talous vähemmän kilpailukykyiseksi. Vain verotusta muuttamalla voimme pikaisesti vaikuttaa työllisyytilanteeseen. Täällä on esitetty kolme erinomaista ponnita hallituksen esityksen saateeksi. Kannatan niitä kaikkia.

Ministeri A l h o : Arvoisa puhemies! Kuunnellen opposition puheenvuoroja ja erityisesti viimeistä, niin onpa tullut hallitukselta erinomaisen hyvä esitys. Kyllä sen täytyy olla todella mieltä kääntävä ja paljonkin ongelmia ratkaiseva, kun sitä näin täytyy kehua.

Haluan vain sanoa, että ei tässä mitään järjetömyyttä ja pöyristyttävää ole ollut. Tästä on tehty selviä tutkimuksia, on havaittu kyselytutkimusten perusteella, että ongelma kotitalouksien palvelukysynnässä on nimenomaan erimielisyys hinnasta, siitä, että kotipalveluyritystarjontaa ei ole ja että useimmiten perheet tarvitsevat väliaikaista, satunnaista apua. Ei suinkaan ole ollut kysymys siitä, että tarvittaisiin kokopäiväisiä työntekijöitä perheisiin.

Tällä mallilla ja näillä laskelmilla on voitu arvioida Valtiontalouden tutkimuskeskuksessa, että noin 10 000 uutta työpaikkaa voi syntyä. Hallitus on totta kai omassa päätöksessään ja

valmistelussaan lähtenyt alunperin siitä, että se seuraa tarkoin, toteutuvatko työllisyysvaikutukset, mitkä ovat kustannukset, ja totta kai on aina valmis tekemään parannuksia sen vuoksi, että työllisyyden edistäminen on ollut tämänkin esityksen tärkein motiivi, toiseksi harmaasta taloudesta yritysten ja toimintojen saaminen viralliseksi ja kolmanneksi myös se, että palveluyrittäjyden kulttuuri saadaan luoduksi Suomeen.

Ed. Häkämies merkitään läsnä olevaksi.

Ed. **K u i s m a**: Arvoisa puhemies! Täytyy todeta, että ministeri Alho on melko kaukana arkielämän todellisuudesta. Itse kyllä pelkään ja olen melko varma, että esimerkiksi yritystukimalli, 33 markkaa maksetaan työn tekemisestä, päinvastoin voimistaa harmaata taloutta. On pelättävissä, että syntyy sellaisia yrityksiä, jotka keräävät vain tukea. On hyvin vaikea nähdä ylipäänsäkään yritystukimallia periaatteellisesti-kaan järkevänä. Tässä on ihan selkeästi yksi tilaisuus taas harmaalle taloudelle levittää lonkeroitaa yhteiskuntaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s: Keskustelussa on ed. Kankaanniemi ed. Räsänen kannattamana ehdottanut perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta toteaa, että perusongelma kotitalous- ja monien muidenkin töiden osalta on työn tekemiseen ja työn teettämiseen kohdistuva kohtuuton vero- ja maksurasitus. Työstä käteen tuleva osuus on liian vähäinen ja työn teettämisen kokonaiskustannus on liian korkea, mistä seuraa muun muassa harmaan talouden kasvu. Näitä ongelmia ei tilapäisillä konsteilla voida korjata. Hyväksyessään lakiehdotuksen eduskunta edellyttääkin, että hallitus ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin kotitalous- ja muun työn tekemiseen ja teettämiseen liittyvän vero- ja maksurasituksen alentamiseksi pysyvästi niin, että erityisesti matalapalkka-aloilla rehellinen työllistyminen tulee houkuttelevaksi ja kannattavaksi.”

Ed. Ala-Nissilä on ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkasti kotitalousvähennyksen vaikutuksia kotitalouksien työllistämishalukkuuteen ja työllisyyden kehitykseen pitäen tavoitteena, että kotitalousvähennyksen se osa, jota ei ole vähennetty

valtiolle tulevasta tuloverosta, saadaan vähentää kunnallisverosta.”

Ed. Komi on ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkasti lain alueellisesta soveltamisesta saatavia kokemuksia pitäen tavoitteena, että kotitaloustyön verotuki ulotetaan koko maahan mahdollisimman nopeasti.”

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Toisessa käsittelyssä päätetty, hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään.

Eduskunta pysyy toisessa käsittelyssä tekevänsä päätöksessä lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s: Lopuksi on päätettävä perusteluja koskevista ehdotuksista.

Äänestykset ja päätökset:

Äänestys ed. Kankaanniemen ehdotuksesta

Mietintö ”jaa”, ed. Kankaanniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s: Äänestyksessä on annettu 134 jaa- ja 49 ei-ääntä; poissa 16. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. Ala-Nissilän ehdotuksesta

Mietintö ”jaa”, ed. Ala-Nissilän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s: Äänestyksessä on annettu 135 jaa- ja 50 ei-ääntä; poissa 14. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. Komin ehdotuksesta

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s: Äänestyksessä on annettu 133 jaa- ja 51 ei-ääntä; poissa 15. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 90/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laiksi eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämiseksi annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 262/1996 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 260/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1997 vp

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

P u h e m i e s : Täysistunto on päättynyt.

Täysistunto lopetetaan kello 0.36.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

